

OKPŪKPQÒKÙ NKE NKWUSANJEGHARI

Luk 24:46, 47; 14:21-23; Mak 16:15; Matiu 28:18-20.

IHEÒMÙMÙ 365

Nke Ndị okenye

AMAOKWU IBUN'ISI: “Ya mere, ganu, me mba nile ka ha buru ndi nēso uzom, nême ha baptizim ba n’aha nke Nna, na nke Okpara, na nke Mọ Nsọ: nēzi ha ka ha debe ihe nile, ka ha ra, bú nke M’nyere unu n’iwu: ma le, Mu onwem nonyere unu ubochi nile, rue ọgwugwu oge a” (Matiu 28:19, 20).

I. Okpukpokù nke Masedonia

Jisos nyere ndị naesouzọ Ya iwu ka ha zisaa ozi nke Ozioma ahụ n’ebe niile, Luk 24:46, 47; 10:1, 2; 14:21-23; Matiu 10:7-14, 23; 28:18-20.

Nkwusa nke Ozioma ahụ bụ olu dị ọsosọ, ndị nke Chineke gaalusi olu ike igbasa akukọ nke nzoputa ahụ nye ihe niile ekèrèkè, Mak 16:15; Jọn 4:6-8, 31:-38; Matiu 20:6, 7; Ndi Rom 13:11, 12; I Ndi Tesalonaika 5:4-8; Matiu 25:24-30.

Óhụ nke Masedonia nke egosiři Pöl, bụ ụdị ikpokpokù nke Ozioma nye onye Kraist ọ bụla, Olu Ndi- ozi 16:9, 10; 26:16-20.

Agaeme ka akukọ nke Ozioma ahụ gazuo nsotu niile nke ụwa, Matiu 24:14; Abù Qma 96:3; Aisaia 42:4.

NKOWA DỊ ICHEICHE

Owuweiheubi Charaacha

Mgbe Jisos naputasiri nwoke Geraza ahụ mmuo ojọ ji pụo n’ike nke mmuo ahụ nádaghi ọcha, ọ chosiri ike ka o soro Jisos jee ebe ọ bụla O naeje. Jisos gwara ya ka ọ laghachi n’ulọ nke aka ya wee gosi ha ihe ukwu niile nke Chineke mewooro ya. Nke a mere o ji lata naekwusa ná nsotu niile nke obodo ya olu ukwu niile nke Chineke lụşuru ya, wee site n’ime nke a ghọ onye nkwanjegharị nke obodo ya. O dighị onye ọ bụla nke nwere ezi nzoputa nke nádaghi enwe ochichọ igbasa akukọ nke nzoputa ahụ dị ukwu nke Chineke. Apughị ikewapụ mmuo nke nkwanjegharị n’ebe Ozioma dị, n’ihi na akukọ nke Ozioma ahụ metutara mmadu niile bi n’ụwa.

Akpukpoxarụ nke mmadu nwereike naacha ụcha, maqbụ naeji oji, ụfodụ naacha ododo, ndịozọ naacha kwa uhieuhie, ma mkpuruobi nke ụmummadu bụ otù ụdị n’akukọ niile nke ụwa. Mmehie bụ mmehie n’ebe ọ bụla, na n’ogbo ọ bụla; mkpà ọ dị iji Obara Jisos Kraist sachapụ mmehie ahụ bụ otù ihe n’ebe niile.

Ozioma ahụ ka enyere mmadu niile, ọ dikwara mmadu niile, ọ bụ kwa olu nke obiuto nye ndị nke Chineke igbasa eziokwu n’ebe ọ bụla mmadu nọ. Otụtụ mgbe Chineke naeme ka ihe gaara ndị nke Ya nkeoma; O naenye ha akpunauba ririnne, ndịenyi n’etiti Ndị Kraist, nnwekọ, obiuto, na udo. Ma ihe ndịa niile ka anaenye n’ihi otù ihe: ka ewere ha nyere ndịozọ aka. Ebibiri Sodom na Gomora n’ihi na ha bụ ndị npako, juputa kwa n’oriri (iheonwunwe), ha adighi aluolụ, ha emeghị kwa ka aka nke onye ewedara n’ala na ogbenye dị ike. [Lee Ezikiel 16:47]. Ndị Israel bụ ihe akukọ n’ubochi taa, ndị anaakpagbu kwa n’ihi na ha jụrụ iji ihe Chineke nyere ha jee ozi maka ọdịmma nke otù nwanna. Ma ha naenwe ọñụ bụ ndị ahụ nke náagbasị mbọ ike ikwusa Ozioma ahụ.

Uwa buruibus, ndị bi kwa nime ya barauba, ma ime ngwangwa bụ okwu ibun’obi nke Onye Kraist. O dìbeghi otù ubochi gafere ewee kpụ nyahurụ nke nádaghi ahụta otụtụ mkpuruobi nke ụmummadu anaapughị iguta ọnu ka ha naala n’ebighiebi ha, ọ bụ kwa otù ha si bie ndụ n’ụwa a gaekpebi ihe ọnqdụ ikpeazu ha gaabụ n’ebighiebi. O bụ ka ewee lụq olu nke Chineke ọsosọ ka Onyenwe anyị ji naakpọ Ndị Kraist niile: “Gini mere unu guzoro n’ebe a ubochi dum nälugh-olu? ... Unu onwe-unu ga kwa n’ubi-vine nkem, (ihe ọ bulu zikwara ezi, nke ahu ka m’ga-enye unu)” (Matiu 20:6, 7). O bụ olu dírị Mmụ Nsọ ime ka ndị mmehie mara mmehie ha na iṭu ha mmehie ha n’anya na ikporo mmadu dum bịa n’ikpé, ya na ikwuputa ihe niile nke gaje ibia. Nwa Chineke, ma karisija onye ahụ edoro nsọ nke nwekwara ọwụwụmmiri nke Mmụ Nsọ -- onye Mụ Nsọ ahụ naedu ma naachị kwa -- aghaghị iputa iłluru Chineke olu, ya na Mmụ Nsọ ga naalukọ olu n’otù.

Mgbe ndị naesouzọ Jisos bjakutere Jisos bụ Onye nọ náakpaniere nwanyị Sameria ahụ ụka n’akukọ ólùlùmmiri Jekob, ha wee rịọ Ya ka O rie ihe. O wee gwa ha na Ya nwere iheoriri nke ha

náamagaghí ihe banyere ya. Ebe ha naaghótaghí ihe okwu Ya pútara, ha wee chee na o díwori onye nyere Ya nri. Ma O mere ka Okwu Ya doo ha anya site n'ígwá ha na nri O nwere nke naagba kwa Ya ume bụ ka O naeme ihe Nna Ya nke zitere Ya naachó, ka O lžue kwa ołu ahú. N'uzo dí otú a ka esi agba ezi nwa Chineke o bùla umu n'uzo ya mgbe o naamata na ya naeme uche Nna ya. Amamihe dí otú a mgbe niile naeme ka ike ghara ığwú ndí nke Kraist naeme kwa ka ha ghara ığbasa Oziomá ahú. Ołu nke Nna Ya bụ ihe mere ka Kraist hú ahuhú niile nke O húrú, ewee kwue ihe banyere Ya sì, "N'ihi na ekworo ulo-Gi eripawom," (Abù Qma 69:9). Eripjara ndú nke Kraist site ná mgbalisiike Ya ime uche nke Nna Ya; n'otú aka ahú kwa, díka ike na amara nke Chineke naenye ra, Onye Kraist kwesíri inwe jħun'anya na əmiko maka mkpúruobi nke umentadu nke karjri jħun'anya na qchichó əzqo niile dí icheiche.

Anyi nwere ołu nke anyi naaghaghí ilurú Chineke. Ka anyi ghara itufu oħħu nke ihe anyi kwesíri ime. Anyi kwesíri ikpesi ekpere ike ka Chineke kpobata ndja niile ike gwurú, ndí nwere orja nke mmehie n'obi na ka Chineke nye kwa anyi otú iko mmiri oyi inye ha -- ike nke ngugubobi, na nke akukqo qma na uzqo dí nke agaesí púq ná mmehie na uzqo igbanari ənwú ebighébi site n'ənwú na nbilten' ənwú nke Jisós Kraist.

Anyi niile n'otú n'otú apughí ijezu mba niile. Ma, ekele díri Chineke, na O nyewo anyi ohere nke ība nime əwa niile site n'ekpere na site n'okwukwe na site kwa ná aguñ nke naagü obi anyi nke naakpodata ike nke Chineke ızoputa, na ido nsø, na imēju na əwuwummiri nke Mmøq Nsø na əkū -- īkpoputa site n'ochichirí baa n'ihè. Ndí ahú náenwegħi ike ije nwere ike nye àkù ha; ha puru iji obi ha naalú ihe ahú nke aka ha chqtara ilu -- idozi əlq Chineke, maqbü ijere ndí orja ozi, maqbü akukqo ahú n'akukqo uzqo, maqbü iga n'ulqogwú, ığbasa Oziomá site n'inye mpempe akwukwó ogugú, maqbü ihe o bùla nke Chineke gaenye ha ka ha mee. Ma ihe o bùla nke emere, ka o ghara əbu ná nsopurú na otuto nke onweonye, kama ná nsopurú na otuto nke Chineke náání.

Ndí Nkwusanjegħarí, Ulø na Obodo Əzqo niile

Otutu əgbakqo nke Ndí Kraist na otú nzukq dí icheiche naekewa ołu nke nkwusanjegħarí ha uzqo abuq; nke dí ka ndja: ndí nágbalí n'olü nkwusanjegħarí nke ulu na ndí nkwusanjegħarí n'obodo əzqo. Ołu nkwusanjegħarí nke ulq jikötara mgħbalí niile anaetinye n'olü iji kwusaa ma ritakwa mkpúruobi nke otutu mmadu n'urù bù ndí bi n'obodo na ndí bi n'obodo ahú gburugburu. Iwu ulq nzukq nke ime obodo na ċiċikkota maqbü iguzobe əgbakqo nke ndí kwereekwe n'obodo nke onye ahú bi nime ya ka akowara díka "nkwusanjegħarí nke ulo." O kwesighi ka anaech na nkwusanjegħarí nke ulo bù ihe náadighi oké mkpà díka nke anaalú n'obodo dí anya. N'ihe īmaatū əfod, nkwusanjegħarí nke obodo dí anya gaaga n'iru náání site ná nkwagide nke ndí otú Kraist nke no n'ulq naenye ha.

N'ebé umentadu naalusi ołu ike ná nkwusanjegħarí nke ulo o naeme ka agalaba nke nzukq ahú bawanye əba karja. O bù eziokwu na mgbe otú Ndí Kraist o bùla zipur əfod ndí nke ha iga n'obodo əzqo maka nkwusa nke Oziomá, Chineke naeme ka ihe gaara nzukq ahú ha zipur n'obodo əzqo nke qma.

Otú ihe nlereanya puru ichè banyere otú nkwusanjegħarí bù əmumq Baħbul, nke ndí otú Kraist naanya əgbommiri anaakpø "U.S.S. Enterprise" n'Agha əwa nke abuq húrú ihe banyere ya. Ndikom ndja weputara otú naagħbasa oziomá díka ihe ntinie n'ofufénrò ndiqoz anaenwe mgbe dum n'ugbø ahú, ime ka ndí əgbommiri ibe ha wee chigharkute Kraist. Náagħanye otutu ihembgu nke ibi ndú nime ugħo mmiri n'oge agha emere ka otutu mmadu chigharja ukwu n'olü nkwusanjegħarí nke alaqzø. Ndikom ndja bù ndí nkwusanjegħarí n'ezie, ha lħu ołu ike ha ewee zoputa mmadu ndí no ha nso, ma nyekwara ndí naalulqol n'obodo əzqo dí icheiche aka.

Nye Ihe niile Ekérèkè

O bù noq uche Chineke ka mkpúruobi niile dí ndú mata ihe banyere amara nke nzoputa nke Kraist. Chineke agoziwo mgħbalí niile nke mmadu olenāole maqbü nke otutu mmadu, iji mezue iwu ikwu ahú nke Jisós nyere bù "Kwusara ihe niile ekérèkè ozi-qma nkem."

N'Asusú Niile

Charles Wesley dere sì, "O! ka puku ire abu otuto Onye Ngħaputa ukum." Ebe o bù ihe anaapughí ime na otú mmadu gaabu abuqtuto na puku asusú dí icheiche, ma otú o dí, emewo ka nke a dí irè site n'Okwu ahú ederè ede n'akwukwø. Otú nke anaakpø, The American Bible Society, n'akwukwø nċiċikkota akukqo ha nke arø 1952, kowara na Baħbul, maqbü akukq əfod ya, ka ebiputaworo n'asusú dí icheiche, nke dí 1059. Baħbul niile ebiputaworo asusú dí icheiche dí 197, otú Testament zuru ezu ka ebiputaworo n'asusú dí icheiche nke dí 257, ma n'ebé o díkarjí ntà otú

Akwukwó Oziomá maqbú akwukwózí zuruòkè nke Baibúl ka ebiputaworo n'asusú dí 605. Enwekwara ihe dí ka asusú 90 ozó dí icheiche nke ebiputara akukú ụfodú nke naerughaghí otù akwukwó nime Baibúl.

Onye dere Abù ọma siri, “Onye-nwe-ayi okwu: Ndinyom ndi nēsiza ozi ahú bu usu bara uba” (maqbú ndí nēzisa ozi ahú bu usu ndi bara uba”) Abù ọma 68:11). Olu nke igbasa Oziomá, na ime ka ndí mmehie chegharja bù nqo ihe ndí ụwa náadighí amata. Ma otú ọ dí, ọ naaga n'iru kwa ụboghí, site n'aka mmadú olenaole ndí jiri obi ha chüqajà, ọ bù kwa mmezu anaahú anya nke ilu ahú banyere ihe náeko achicha na achicha ahú. Ihe náeko achicha nke ezobere na mgbè ụtụ ọka ato, naeko ụtụ ọka ahú dum. (Lee Matiu 13:33). O dighi ebe ekwuru nime Akwukwónso na agaeme ka ụwa niile chigharíkute Kraist, kama ekwuru na “Agékwusa kwa OziOma nke a nke alaeze eluigwe n'elu-uwa dum madu bi, ka ọ buru àmà nye mba nile; mgbe ahu ka ọgwugwu ihe nile gérū kwa” (Matiu 24:13).

Nime ọgbó niile garaaga agbasawo Oziomá a n'inwe nguzogide dí ilu. Ndiokom ahú ndí tuğharíri Baibúl n'asusú ozó dí icheiche naeji ndú ha mgbe ụfodú kwụqugwó olu ha. Chineke arapubeghi Onwe-Ya na-enweghi iheàmà, ọ dighi kwa akwukwó ọ bùla ebiputaworo mgbe bùla nke biauworo nso Baibúl na ụdí nnabata anaanabata ya mgbe nile. Site n'aró rue n'ató, ọ na-abú “Ahia na-ere onwe-ya” n'etiti akwukwó ndíozó. N'aró 1952 ndí otù American Bible Society kwesasíri ihe karíri ndè Baibúl iri na ató ya na Testament dí icheiche..

Náagbanyeghi atümàtù niile nke nke mmegide, ọ dibeghi ihe ozó nke mmadú nwere mmasí nime ya díha ha nweworo n'ebé Baibúl dí, n'ihi na ọ dí ndú, bùrù kwa ihe naadí ebighiebi. Ọ naekwu ihe banyere ihun'anya nke Chineke nye mmadú niile n'otù n'otù, ma bùrù kwa ihe naegosi uzó iru Eluigwe. Idíutø ya ka apurù ihu n'ihe nlereanya nke ndí obodo Agwaeiti Hebrides nke dí na Ndida Pacific gosíri n'aró olenaole garaaga. Mba ahú niile aró ise lusie olù ike inweta ego agaeji biputara ha Baibúl n'asusú nke aka ha, ka ha wee nwee ike igu n'onwe ha ihe banyere Onye ahú nke hùrù mkpuruobi ha n'anya ma were kwa Onwe-Ya nye n'ihi ha.

AJUJU DÍ ICHEICHE

1. Òlee ebe Jisós nyere ndí naesouzó Ya iwú ka ha kwusaa Oziomá ahú?
2. Gìnì mere olù ikwusa Oziomá ji bùrù olù dí ọsosó?
3. Gìnì ka okwu a pütara “Ikpo-òkù nke Masedonia”?
4. Kowaa ihe okwu a pütara “ndí nkwsusa-njegharí-ulø” na “ndí nkwsanjegharí nke obodo ozó”?
5. Nime asusú òle ka ebiputaworo akukú ụfodú nke Baibúl?
6. Òlee Akwukwó amaara nkeoma karíja ndíozó n'oge niile?
7. Kowaa ihe Jisós bu n'obi mgbe O gwara ndí naesouzó Ya na Ya nwere “ihe oriri” nke ha naamataghi?